

Theatermaaltijd als egodocument

Theater

'Eet smakelijk' van en door Ilay den Boer. Productie: Het Huis van Bourgondië. In: Het Huis van Bourgondië te Maastricht t/m 20-12, Frascati Amsterdam 15/17-1-09, Kikker Utrecht 3 + 5 + 7-2-09. Inl/res: 043-3219960 of www.huisvanbourgondie.nl

Het is niet niks: als piepjonge theatermaker twintig onbekende gasten ontvangen en met hen je particuliere geschiedenis delen. Ilay den Boer (1986) verwelkomt ieder persoonlijk op zijn Bar Mitswa, de feestelijk gevierde, liturgische meerderjarigheid van een Joodse jongen. Breed glimlachend – dat heeft zijn moeder hem bijgebracht.

De bijbehorende feestmaaltijd, die op zijn dertiende verjaardag met familie en vrienden werd aangericht, is de vorm die Den Boer koos voor de eerste voorstelling in een theaterproject, dat een zoektocht moet worden naar de Joods-Israëliëse identi-

teit. Op zijn derde al vertrokken naar Nederland, werd zijn Bar Mitswa niettemin gevierd in Israël, waar zijn moeder hem met grote regelmaat mee naar terugnam. Daar werd hij zich voor het eerst min of meer bewust van zijn eigen historie en cultuur.

Ook nu staan rijkgepulde schalen klaar voor de gasten. Sommigen worden vereenzelvigd met familieleden die destijds op dezelfde plaatsen zaten, en gevraagd om dezelfde handelingen uit te voeren. Een oom om wijn rond te delen, de moeder om haar brieven voor te lezen. Die brieven stammen uit een latere periode, toen Den Boer, eenmaal het huis uit, vragen begon te stellen.

„Gewoon domme pech, dat je in Israël bent geboren,” is op zeker moment de laconieke reactie van de moeder. Wat wij, de willekeurige gasten van de avond, van zo'n antwoord vinden, vraagt Den Boer daarop. Aarzeling en schroom zijn z'n deel. Dat is een moment, dat de opzet

Ilay den Boer. FOTO R. DEN ENGELSMAN

van 'Eet smakelijk' typeert.

Hoe prettig het ook kan zijn om samen aan lange tafels een maaltijd te nuttigen, het maakt veel verschil of dat in een theaterambiance gebeurt of in vertrouwd gezelschap. In het eerste geval is een helder kader, een doordachte vorm voorwaarde als samenbindende factor. Ilay den Boer maakt zich echter te afhankelijk van het toeval door improviserenderwij-

ze te werk te gaan. Het is niet zijn sterkste kant.

Alleen al een betere opbouw van de tekst met preciezer geformuleerde zinnen zou een krachtiger statement en een markanter verhaal opleveren. En voorkomen dat er stroeve stiltes vallen. Daarin opeens roepen dat zulke feestmaaltijden altijd erg onstuimig verlopen, is wel erg onhandig. Dat leidt eerder tot ongemak dan levendige kout.

Ilay den Boer maakt zich kwetsbaar en dat is in hem als persoon te prijzen. Zijn onbevangenheid, om niet te zeggen naïviteit, is in die zin aandoenlijk. Als theatermaker echter moet hij zichzelf meer als middel zien – en stevige begeleiding eisen – om een artistiek en mentaal prikkelender effect te realiseren.

Blijft 'Eet smakelijk' nu te veel in zichzelf hangen als egodocument, Den Boer is jong en flexibel genoeg om ons naar een vervolg te mogen doen uitzien.

Hanny Alkema